

GALG EN SCHAVOT

WEKELIJKSE UITGAVE

PRIJS PER NUMMER : 4 FRANK

Uitgave van

«DE VLAAMSE BOEKHANDEL», Provinciestraat, 42, ANTWERPEN
(Handelsregister van Antwerpen nr 33.297)

BEROEMDE PROCESSEN

BRESCI, DE KONINGSMOORDENAAR.

1900. We kenden toen nog de gruwelen niet van de twee wereldoorlogen, die we sedertdien beleefden. We hadden nog geen flauw vermoeden van folterkampen, van Dachaus en Buchenwalds, waarvan de afschuwelijke tonelen aan de ontzettende beschrijvingen van de hel doen denken. Maar het was de tijd dat anarchisten hun misdaden op de groten

der aarde pleegden, dat zij met hun dwaze bomaanslagen de bevolking van wereldsteden met afgrijzen vervulden. Het was anderzijds de tijd van het genotrijk leven, de tijd van de algemene, bewondering afdwingende wereldtentoonstelling van Parijs. We waren aan de dageraad van de XXe eeuw. 1900! Het jaar waarvan de atmosfeer achteraf in boeken geschilderd werd.

Het was het jaar dat de koning van Italië, Umberto I, door de anarchist Bresci gedood werd.

De gebeurtenis werd in grote kleurplaten bestendigd, kleurplaten die men terugvinden kan in de veelgelezen «illustraties», uitgegeven door «Le Petit Parisien» en door «Le Petit Journal».

Bresci werd tot eeuwigdurende gevangenisstraf veroordeeld. Het proces verliep zonderdat er zich incidenten voordeden. Maar de veiligheidsmaatregelen, door de politie getroffen, waren ook van zulke aard dat, wie het zou gewaagd hebben, slechts een vinger te

verroeren, spoedig achter slot en grendel ware gezet geweest. Men zocht de medeplichtigen van de koningmoordenaar. En het was niet geraadzaam de minste verdenking op zich te laden.

De manier waarop het proces verliep week buitendien van de procedure af die in andere landen gevolgd werd, wanneer men moordenaars vóór hun rechters brengt.

Overall elders was de beschuldigde tussen twee gendarmen op een bank gezeten, de handen niet geboeid. In Italië daarentegen zat hij achter de zware staven van een langs alle kanten gesloten ijzeren kooi.

Bresci bleef bedaard, onverschillig tegenover het gebeuren waarvan hij de weinig schone held was. Geen trek op zijn gelaat veranderde als zijn advocaten, de anarchist meester Melino en meester Martelli, gans hun oratorisch talent in de weegschaal wierpen om de koningmoordenaar te redden. Zijn gruwelijke misdaad goedpraten was onbegonnen werk. Ook wendden zij andere middelen aan, trachtten zij toegevendheid voor hun cliënt te winnen.

Bresci werd — we zegden het alreeds — tot eeuwigdurende gevangenisstraf verwezen. Die veroordeling scheen hem koud te laten. Hij was te zeer overtuigd — en hij stak zijn overtuiging onder stoelen noch banken — dat de anarchisten spoedig zouden gezegevierd hebben. Dan zouden zij hem wel bevrijden. Dan zou hij als een held van de anarchistische gedachte gehuldigd worden. Dan zou hij de man zijn.

Hij beeldde zich niet in wat ontzettend lot hem te wachten stond. Dat hij niet ter dood veroordeeld werd, was omdat de Italianen de doodstraf hadden afgeschaft. Die maatregel werd getroffen wegens menslievende gedachten. Maar die schijnbare menslievendheid bleek een schijnheiligheid te zijn. Want wat in de plaats gesteld werd, was tienmaal erger dan de brutale dood, door strop of bijl of hoe ook.

Wie tot eeuwigdurende gevangenisstraf veroordeeld was, werd in een kleine cel opgesloten. Een meter breed, twee en halve meter lang. Die cel was zo goed als in een volledige duisternis gehuld. Gekleed met een gestreept pak, zwart en geel, mocht de gevangene met niet één levend wezen in aanraking komen. Niet het minste gerucht drong tot hem door. Alleen de doodse stilte. Alleen met zijn gedachten. Zijn gedachten, die op de duur zijn folteraars werden.

Twee maal daags stak een bewaker, — zonder zich te tonen, — hem door een klein winket wat brood en wat water toe. Anders nooit wat.

Lezen was hem verboden. Werken was hem verboden. Alleen maar denken, altijd maar denken. Denken zonder het geringste lichtje hoop in de toekomst. Denken aan de misdaad die hij beging. Levend begraven zijn.

Zo iets houdt men enige uren uit, enige dagen. Maar zoiets wordt op de duur een obsessie, een nachtmerrie!

Slechts uiterst zelden kan een menselijk wezen aan zulke voortdurende afzondering weerstand bieden. Na korte tijd sterft de veroordeelde. En wanneer de dood, de verlangde, verlossende dood, geen uitkomst brengt, dan gebeurde het meestal, dat hij krankzinnig werd.

Dit was trouwens het geval met Passanante, een ander anarchist, die alreeds gepoogd had koning Umberto I te doden vooraleer Bresci in dit misdadig opzet slaagde.

HET KASTEEL DER VERDOEMENIS

SILVAIN VAN DER GUCHT

HET KASTEEL DER VERDOEMENIS

door

SILVAIN VAN DER GUCHT.

(Vervolg)

Kort na het vertrek van de toezichter gaf Flora bevel het avondmaal op te dienen en het gesprek duurde tot laat in de avond, daar Hendrik, alhoewel hij zeer vermoeid was door de reis, in de nabijheid van zijn schoonzuster als bedwelmd was.

Echter liet eindelijk de welvoeglijkheid niet toe nog langer te praten; het was reeds meer dan elf uur en hoog tijd om slapen te gaan. Beiden wensten elkander hartelijk goede nacht en begaven zich ter rust.

Aan de slaapkamer, die Hendrik toegewezen was, stond zijn knecht te wachten. Hij trad met hem binnen en, na zijn meester te hebben ontkleed, gaf deze hem oorlof om zich te verwijderen, met bevel hem 's anderendaags vóór zonsopgang te komen wekken.

Al was de Jonkheer zeer vermoeid, toch kon de slaap niet zo aanstands vat op hem krijgen. Door zijn schoonzuster had hij vernomen wie zij werkelijk was, en zij had met haar schone mond al de omstandigheden van haar huwelijk met zijn overleden broeder zo hartroerend geschetst dat hij er gedurig lag aan te denken.

Nadat hij ruim een uur in zijn bed had gewoeld, nam de natuur eindelijk de overhand en viel hij in een koortsachtige slaap. Laten wij intussen Flora van Lelienveld wat beter aan onze lezers voorstellen.

Eertijds was een zeker geneesheer, genaamd Philippus Meert, zeer bevriend geweest met wijlen de oude heer van Heverboom, vader van Lodewijk en Hendrik. Hij had deze bijgestaan in zijn laatste ziekte en sedertdien was hij altijd de vriend van het huis gebleven. Hij kwam zeer dikwijls op het kasteel de jonge heren bezoeken en wel bijzonder Lodewijk, van wie hij, om zijn bijzondere deugden, zeer veel werk maakte.

De dokter was ongehuwd en bewoonde een zeer lief huis in de Kapellestraat, toen zijn zuster, die weduwe was van een arm edelman, Bertus van Lelienveld, hem stervende haar twaalfjarig dochtertje achterliet, dat hij met liefde en medelijden aanvaardde.

De opvoeding van de kleine Flora liet alsdan nog veel te wensen over en hij had haar toevertrouwd aan een vermaarde kostschool te Gent, bestuurd door nonnen, die hij flink betaalde, om aan zijn nicht een onberispelijke opvoeding te geven.

Tien jaren waren reeds verlopen, toen Flora, die nu tot een huwbare jonkvrouw was opgegroeid, door de dokter naar huis werd ontboden: het was alsdan juist zijn naamdag, en de goede heer had, om de intrede van zijn nicht te vieren, een feestmaal gegeven, waarop hij veel bijzondere vrienden had genodigd, zonder jonkheer Lodewijk van Heverboom te vergeten, wiens broeder alsdan, eerst drie weken te voren, naar Wenen vertrokken was.

Flora van Lelienveld was, zoals wij reeds gezegd hebben, een parel van schoonheid, begaafd met vele deugden en een bijzondere

welbespraaktheid; geen wonder dat Lodewijk er op verliefde.

Twee dagen daarna bracht hij een bezoek aan de geneesheer en vroeg hem onbewimpeld de hand van zijn nicht.

De heer Meert achtte zich geveild over het aanzoek; de jonkheer was ouderloos en zelfstandig. Echter verzocht de dokter om tien dagen beraad, ten einde de goedkeuring van de jonkvrouw te verwerven.

Gedurende deze tijd werd de jonkheer toegelaten, haar om de twee dagen te bezoeken. Kortom, alles werd naar de wens van Lodewijk zo verwezenlijkt, dat twee maanden daarna, ondanks de belofte, die hij aan zijn broeder had gedaan, Flora van Lelienveld zijn wettige vrouw was geworden.

Na tien maanden huwelijk schonk Flora hem een zoontje; de dokter was peter, en in de doop ontving het de naam van Franciscus. Drie weken later stierf Lodewijk van Heverboom een schielijke dood.

De droefheid, die de goede Flora over dit afsterven gevoelde, was groot; zij beminde Lodewijk met al de kracht van een eerste liefde, en de bittere herinnering van dit ontijdig afsterven had de edelvrouw ten grave gesleurd, zo haar oom, de dokter, geen troost was komen brengen en de zorgen van de huishouding niet op zich had genomen.

Deze brave man had een bijzondere gave om lijdende mensen te troosten, want telkens als de jonge weduwe zich aan haar droefheid overgaf, lei hij haar het kindje in de armen en maande haar aan, het kruis geduldig te aanvaarden, en voor het wichtje te leven.

Dit schonk balsem aan het hart van de moeder en allengskens matigde zij haar droefheid.

Inmiddels was jonkheer Hendrik nog altijd in de hoofdstad van Oostenrijk; niettegenstaande men hem de dood van Lodewijk had gemeld, was hij genoodzaakt aldaar nog meer dan een jaar te vertoeven, na welke tijd hij terugkeerde.

De volgende morgen was Flora, reeds vóór het dag werd, ontwaakt. Zij schelde haar meid, want zij wenste bijtijds in de eetzaal te zijn, om met haar zwager het ontbijt te nemen. Zij kleedde zich aan, en naderde tot de wieg, waarin haar zoontje lag te slapen.

Hier bleef zij enige stonden het knaapje aankijken; het wichtje droomde ongetwijfeld van liefelijke dingen, want een vrolijke glimlach plooide zijn rode lippen. De jonge weduwe zoende het schuldeloos kindje met grote omzichtigheid, ten einde het niet te wekken, op beide wangen, en verliet de kamer, na aan de kindermeid bevolen te hebben, zohaast de kleine Frans zou ontwaken, hem te kleden en bij haar in de eetzaal te brengen.

Het was reeds klaarlichte dag en Flora had meer dan drie kwartieren gewacht, toen Hendrik zich eindelijk aanbood; de vermoeyenis van de reis, en de onrust, waarin hij tot diep in de nacht had verkeerd, waren oorzaak, dat hij zich een weinig had verslapen.

Hij was keurig gekleed, zijn gelaat was geschoren en zijn haar, volgens de mode van die tijd, gekruld en gepoederd.

De jonkheer naderde zeer vriendelijk zijn schoonzuster, wenste haar goede morgen en betoonde zich steeds zo zedig als men zou kunnen wensen.

(Wordt vervolgd).